

**AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA JAVNOPRAVNE EVIDENCE IN STORITVE
IZPOSTAVA NOVO MESTO**

INFORMACIJA

**O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB,
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV IN ZADRUG
V JUGOVZHODNI SLOVENIJI
V LETU 2007**



Številka: 9630-5/2008-1
Datum: 23. 5. 2008

1. UVOD

V tej informaciji sta prikazana poslovni izid in finančni položaj gospodarskih družb (v nadaljevanju: družbe), samostojnih podjetnikov posameznikov (v nadaljevanju: podjetniki) in zadrug s sedežem na območju dvajsetih občin, vključenih v **statistično regijo Jugovzhodna Slovenija**¹ (v nadaljevanju: regija).

Informacija je namenjena najširši javnosti, zato pomembnejše podatke prikazujemo tudi po območjih, ki so ožja od regije in širša kot občina in sicer: Dolenjska (občine Novo mesto, Trebnje, Šentjernej, Škocjan, Žužemberk, Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Mokronog-Trebelno, Straža, Šentrupert in Šmarješke Toplice), Bela krajina (občine Črnomelj, Metlika in Semič) in kočevsko-ribniško območje (občine Kočevje, Ribnica, Loški Potok, Osilnica, Kostel in Sodražica).

Podlaga za prikazane podatke v tej informaciji so v pretežni meri podatki iz letnih poročil za leto 2007, predloženih Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) do 31. marca 2008. Poslovni subjekti so letna poročila za leto 2007 prvič sestavili v evrih.

Družbe, podjetniki in zadruge, ki jih obravnavamo v tej informaciji, na trgu samostojno opravljajo pridobitne dejavnosti kot svoje pretežne dejavnosti. V informaciji niso zajeti podatki edine zavarovalnice s sedežem v regiji (zavarovalnice ne predlagajo podatkov iz letnih poročil za statistične namene), kakor tudi ne podatki družb, ki so v stečajnem ali likvidacijskem postopku. Podjetniki, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo davek od dohodkov iz dejavnosti, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, AJPES niso dolžni predlagati letnih poročil zaradi javne objave niti statistike, zato tudi njihovi podatki niso vključeni v to informacijo.

Podatki iz računovodskih izkazov, ki smo jih uporabili v tej informaciji, so nerevidirani.

AJPES vsa prejeta letna poročila družb, podjetnikov in zadrug javno objavi na svoji spletni strani pod naslovom <http://www.ajpes.si/JOLP/>. Dostop do javno objavljenih letnih poročil je brezplačen.

Družbe, ki jih obravnavamo v tej informaciji, razvrščamo na podlagi Zakona o gospodarskih družbah² na mikro, majhne, srednje in velike na podlagi podatkov o povprečnem številu zaposlenih, čistih prihodkov iz prodaje in vrednosti aktive na zadnji dan leta takole:

¹ Statistične regije so določene z Uredbo o standardni klasifikaciji teritorialnih enot (Uradni list RS, št. 9/2007)

² Uradni list RS, št. 42/06, 60/06 – popravek, 26/07 – ZSDU – B, 33/07 – ZSReg, 67/07 - ZTFI

Mikro so družbe, ki izpolnjujejo dve od tehle meril:
povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10,
čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2,0 milijona evrov,
vrednost aktive ne presega 2,0 milijona evrov.

Majhne so družbe, ki izpolnjujejo dve od tehle meril:
povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 50,
čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 7,3 milijonov evrov,
vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 3,65 milijonov evrov.

Srednje so družbe, ki niso majhne in izpolnjujejo dve od tehle meril:
povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 250,
čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 29,2 milijonov evrov,
vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 14,6 milijonov evrov.

Velike so družbe, ki niso niti majhne niti srednje.

Družbe se v skladu z navedenimi merili razvrščajo na mikro, mae, srednje in velike družbe na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let na bilančni presečni dan bilance stanja.

Za razporeditev družb in podjetnikov po dejavnostih uporabljamo oznake in nazive za področje iz Uredbe o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije dejavnosti³, veljavni v letu 2007 (s 1. 1. 2008 je pričela veljati nova Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti⁴).

Cene življenjskih potrebščin so se v letu 2007 povečale za 3,6 %, kar je več kot v letu 2006, ko je bila njihova rast 2,5 %. **Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih** so se povečale za 5,4 %, kar je največ v zadnjih petih letih.

Obseg industrijske proizvodnje se je v letu 2007 (enako kot v letu 2006) povečal za 7,0 %.

V letu 2007 je bila vrednost **izvoza** v Sloveniji 19.348,5 milijonov evrov, vrednost **uvoza** pa 21.407,2 milijonov evrov. Izvoz v letu 2007 se je v primerjavi z letom 2006 povečal za 15,7 %, uvoz pa za 17,2 %. **Pokritost uvoza z izvozom** se je zmanjšala, v letu 2007 je bilo z izvozom pokritega 90,4 % uvoza, v letu 2006 pa 91,6 %.

³ Uradni list RS, št. 2/02

⁴ Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08

2. POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ DRUŽB

2.1. RAZVRSTITEV DRUŽB

2.1.1. Razvrstitev družb po velikosti

Po veljavnih predpisih bi morale AJPES predložiti podatke iz letnega poročila za leto 2007 2.059 družb, ki imajo sedež v regiji, poročalo pa jih je 1.994 oziroma 97 %. Podatke iz letnih poročil so predložile vse velike in srednje družbe.

V naslednji preglednici prikazujemo število družb v regiji, ki so izpolnila merila za razvrstitev v posamezni velikostni razred, njihovo povprečno število zaposlenih in čiste prihodke od prodaje v letu 2007 ter vrednost premoženja konec leta 2007.

PREGLEDNICA 1: Razvrstitev družb po velikosti

Velikost	Gospodarske družbe		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva na dan 31. 12. 2007	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
Mikro	1.805	90,5	6.469	20,6	549,6	11,3	566,8	13,6
Majhna	109	5,5	4.276	13,6	418,9	8,6	433,4	10,4
Srednja	40	2,0	4.429	14,1	499,5	10,3	404,3	9,7
Velika	40	2,0	16.217	51,7	3.376,9	69,7	2.763,3	66,3
SKUPAJ	1.994	100,0	31.391	100,0	4.844,8	100,0	4.167,8	100,0

Največ družb, 1.805 ali 90,5 % vseh, sodi med mikro družbe. Mikro družbe so v letu 2007 zaposlovale petino vseh delavcev in so s 13,6 % vseh sredstev ustvarile 11,3 % vseh čistih prihodkov od prodaje. V 460 mikro družbah ni bilo zaposlenega nobenega delavca.

Velika podjetja, ki jih je v regiji 40 oziroma za 3 več kot pred letom, podobno kot v preteklih letih v največji meri krojijo zbirne rezultate vseh družb v regiji. Velike družbe so namreč zaposlovale več kot polovico vseh delavcev, dosegle 69,7 % vseh čistih prihodkov od prodaje in ob koncu leta 2007 imele 66,3 % sredstev vseh družb. Največ velikih družb ima sedež na Dolenjskem (25, od tega 15 v občini Novo mesto), v Beli krajini jih je 7 in na kočevsko-ribniškem območju 8.

40 srednjih družb je zaposlovalo 14,1 % vseh delavcev, doseglo 10,3 % vseh čistih prihodkov od prodaje in imelo 9,7 % sredstev vseh družb. Tudi največ srednjih družb, 23, ima sedež na Dolenjskem, v Beli krajini ima sedež 8 srednjih družb, na kočevsko-ribniškem območju pa ima sedež 9 družb srednje velikosti.

Glede na število zaposlenih in čiste prihodke od prodaje imajo majhna podjetja v skupnih rezultatih nekoliko manjšo težo kot srednje družbe.

V regiji je v primerjavi s Slovenijo gospodarska pobuda močnejše skoncentrirana v velikih družbah, obratno pa je na ravni Slovenije prispevek mikro družb precej večji kot v regiji. V Sloveniji so velike družbe od čistih prihodkov od prodaje ustvarile 54,9 % vseh čistih prihodkov od prodaje (43,8 % zaposlenih), srednje 15,3 % čistih prihodkov od prodaje (16,3 % zaposlenih), majhne družbe 11,4 % čistih prihodkov od prodaje (12,9 % zaposlenih) in mikro družbe 18,4 % čistih prihodkov od prodaje (27,0 % zaposlenih).

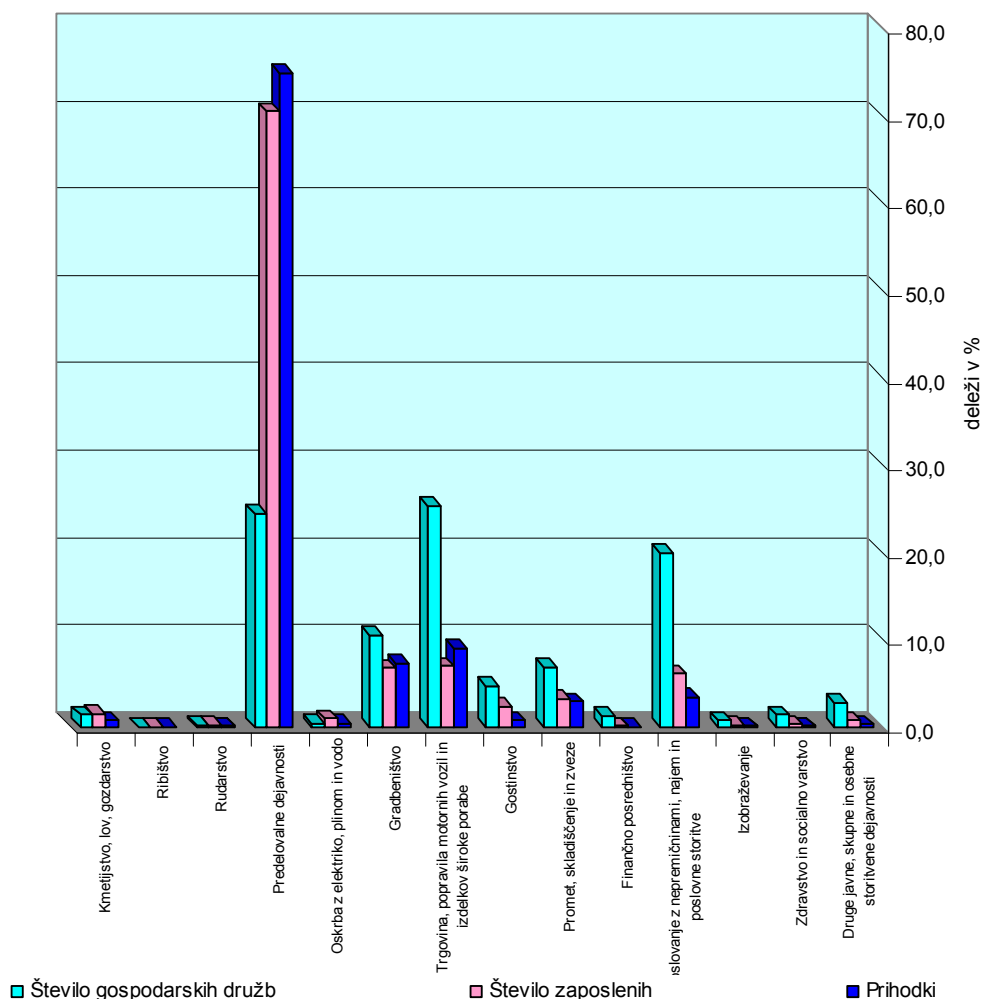
2.1.2. Razvrstitev družb po dejavnostih

V preglednici 2 smo razvrstili družbe glede na glavno dejavnost, ki jo družbe opravljajo. Podatke prikazujemo tudi v grafični obliki.

PREGLEDNICA 2: Razvrstitev družb po Standardni klasifikaciji dejavnosti

Področja dejavnosti	Gospodarske družbe		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva na dan 31. 12. 2007	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	27	1,4	473	1,5	35,5	0,7	31,0	0,7
B Ribištvo	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Rudarstvo	4	0,2	55	0,2	3,1	0,1	9,8	0,2
D Predelovalne dejavnosti	488	24,5	22.134	70,5	3.625,6	74,8	2.892,5	69,4
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	8	0,4	318	1,0	18,4	0,4	114,6	2,7
F Gradbeništvo	209	10,5	2.137	6,8	353,9	7,3	359,4	8,6
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	504	25,3	2.187	7,0	436,1	9,0	275,5	6,6
H Gostinstvo	94	4,7	742	2,4	35,5	0,7	88,8	2,1
I Promet, skladiščenje in zveze	137	6,9	1.019	3,2	142,1	2,9	97,1	2,3
J Finančno posredništvo	26	1,3	35	0,1	1,8	0,0	5,6	0,1
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	398	20,0	1.916	6,1	165,8	3,4	249,2	6,0
M Izobraževanje	15	0,8	62	0,2	2,2	0,0	2,5	0,1
N Zdravstvo in socialno varstvo	28	1,4	96	0,3	6,9	0,1	10,3	0,2
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	56	2,8	216	0,7	17,9	0,4	31,5	0,8
SKUPAJ	1.994	100,0	31.391	100,0	4.844,8	100,0	4.167,8	100,0

RAZVRSTITEV DRUŽB PO DEJAVNOSTIH



Podatki in grafični prikaz kažejo, da je bila po čistih prihodkih, številu zaposlenih in velikosti premoženja v letu 2007, tako kot že več zaporednih let, najbolj zastopana predelovalna dejavnost. V njej je 488 družb s 70,5 % vseh zaposlenih in z 69,4 % sredstev po stanju konec leta, ustvarilo 74,8 % vseh čistih prihodkov od prodaje v regiji. Vloga predelovalnih dejavnosti je v regiji mnogo večja kot to velja za državo in se je v letu 2007 v primerjavi z letom 2006 po čistih prihodkih od prodaje in številu zaposlenih nekoliko zmanjšala, po uporabljenih sredstvih pa okrepila. V Sloveniji so družbe predelovalnih dejavnosti ustvarile 34,2 % vseh prihodkov, zaposlovale pa so 42,8 % zaposlenih.

Največ družb (504 ali 25,3 % vseh) je kot glavno dejavnost opravljalo dejavnost trgovine, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe. Te družbe so s 7,0 % vseh zaposlenih in s 6,6 % sredstev po stanju konec leta ustvarile 9,0 % vseh čistih prihodkov od prodaje. Za Slovenijo velja, da so družbe trgovske dejavnosti ustvarile 34,5 % vseh prihodkov in zaposlovale 17,6 % vseh delavcev.

Pomembnejša dejavnost družb v regiji je še gradbeništvo, kjer je 209 družb, ki so zaposlovale 6,8 % vseh v družbah zaposlenih, ustvarilo 7,3 % čistih prihodkov od prodaje.

2.1.3. Razvrstitev družb po občinah in območjih

V naslednji preglednici prikazujemo osnovne podatke, ki kažejo gospodarsko aktivnost posameznih občin in območij v regiji.

PREGLEDNICA 3: Razvrstitev družb po občinah in območjih

Občina	Gospodarske družbe		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva na dan 31. 12. 2007	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
Dolenjske Toplice	31	1,6	130	0,4	8,7	0,2	7,1	0,2
Mirna Peč	19	1,0	96	0,3	4,5	0,1	2,9	0,1
Mokronog -Trebelno	20	1,0	358	1,1	37,0	0,8	25,5	0,6
Novo mesto	716	35,9	15.204	48,4	3.225,3	66,6	2.727,2	65,4
Straža	41	2,1	914	2,9	61,5	1,3	83,0	2,0
Šentjernej	79	4,0	1.051	3,3	94,4	1,9	74,8	1,8
Šentrupert	24	1,2	236	0,8	33,2	0,7	31,5	0,8
Škocjan	20	1,0	143	0,5	20,9	0,4	27,0	0,6
Šmarješke Toplice	18	0,9	248	0,8	22,4	0,5	22,0	0,5
Trebnje	178	8,9	2.419	7,7	405,1	8,4	347,6	8,3
Žužemberk	33	1,7	424	1,4	23,2	0,5	19,6	0,5
Črnomelj	226	11,3	2.515	8,0	317,4	6,6	209,1	5,0
Metlika	108	5,4	1.814	5,8	141,3	2,9	192,5	4,6
Semič	43	2,2	1.001	3,2	52,5	1,1	41,4	1,0
Kočevje	228	11,4	2.806	8,9	232,8	4,8	202,9	4,9
Kostel	11	0,6	37	0,1	3,1	0,1	9,7	0,2
Loški Potok	11	0,6	97	0,3	12,2	0,3	7,1	0,2
Osilnica	4	0,2	40	0,1	2,4	0,0	2,5	0,1
Ribnica	154	7,7	1.701	5,4	129,6	2,7	107,8	2,6
Sodražica	30	1,5	156	0,5	17,4	0,4	26,8	0,6
SKUPAJ JV SLOVENIJA	1.994	100,0	31.391	100,0	4.844,8	100,0	4.167,8	100,0
DOLENJSKA	1.179	59,1	21.224	67,6	3.936,2	81,2	3.368,1	80,8
BELA KRAJINA	377	18,9	5.330	17,0	511,2	10,6	442,9	10,6
KOČEVSKO - RIBNIŠKO OBMOČJE	438	22,0	4.836	15,4	397,4	8,2	356,8	8,6

Razvrstitev družb po območjih pokaže, da je bila več kot polovica, 59,1 %, družb Jugovzhodne Slovenije z Dolenjske. 1.179 družb tega območja je zaposlovalo 21.224 ali 67,6 % vseh delavcev regije in ustvarilo 81,2 % čistih prihodkov od prodaje regije.

Mnogo šibkejša po gospodarski moči je Bela krajina. V 377 belokranjskih družbah je bilo v povprečju zaposlenih 5.330 ali 17,0 % vseh delavcev regije, družbe pa so ustvarile 10,6 % vseh čistih prihodkov od prodaje regije.

Najšibkejše po gospodarski moči znotraj regije je kočevsko-ribniško območje. V 438 družbah tega območja je bilo v povprečju zaposlenih 4.836 ali 15,4 % vseh delavcev regije, družbe pa so ustvarile 8,2 % vseh čistih prihodkov od prodaje regije.

Med občinami je v regiji po gospodarski moči najmočnejša Mestna občina Novo mesto, v kateri je 716 družb s 15.204 delavci ustvarilo dve tretjini čistih prihodkov od prodaje regije. Po ustvarjenih čistih prihodkih od prodaje ji sledijo občina Trebnje z 8,4-odstotnim deležem v regiji, občina Črnomelj s 6,6-odstotnim deležem v regiji in občina Kočevje s 4,8-odstotnim deležem v regiji.

2.2. POSLOVNI IZID DRUŽB

2.2.1. Prihodki

Družbe so v letu 2007 ustvarile skupno 5.009,6 milijonov evrov prihodkov ali za 21,5 % več kot v letu poprej, podrobnejša razčlenitev je prikazana v preglednici 4.

PREGLEDNICA 4: Struktura prihodkov

Vrsta prihodkov	Znesek v mio EUR, struktura v %				
	ZNESEK		INDEKS	Struktura	
	I-XII/2007	I-XII/2006	I.06=100	2007	2006
I. POSLOVNI PRIHODKI	4.949,8	4.067,7	121,7	98,8	98,7
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	1.869,8	1.509,5	123,9	37,3	36,6
Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	2.373,5	1.900,1	124,9	47,4	46,1
Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	601,6	605,0	99,4	12,0	14,7
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	14,2	11,3	126,2	0,3	0,3
Drugi poslovni prihodki	48,3	29,7	162,6	1,0	0,7
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	42,4	12,0	352,1	0,8	0,3
II. FINANČNI PRIHODKI	46,9	43,5	107,9	0,9	1,1
Finančni prihodki iz deležev	25,9	24,9	103,9	0,5	0,6
Finančni prihodki iz danih posojil	7,6	6,4	119,8	0,2	0,2
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	13,4	12,2	109,8	0,3	0,3
III. DRUGI PRIHODKI	12,9	10,8	119,4	0,3	0,3
PRIHODKI SKUPAJ (I.+II.+III.)	5.009,6	4.122,0	121,5	100,0	100,0

Družbe so največ prihodkov (98,8 %) ustvarile z rednim poslovanjem. Finančni in drugi prihodki imajo zanemarljiv delež v skupnih prihodkih (0,9 % oz. 0,3 %).

S prodajo na domačem trgu je bilo ustvarjenih 37,3 % vseh prihodkov oz. 1.869,8 milijonov evrov, 59,4 % oz. 2.975,1 milijonov evrov pa s prodajo na tujem trgu. Največ prihodkov od prodaje na tujem trgu se nanaša na prodajo v države Evropske unije, 2.373,5 milijonov evrov, na trgih izven Evropske unije pa je bilo doseženih 601,6 milijonov evrov prihodkov od prodaje.

Družbe v regiji so v letu 2007 ustvarile na domačem trgu za 23,9 % več čistih prihodkov od prodaje kot v letu poprej, na tujem trgu pa za 18,8 % več čistih prihodkov kot v letu 2006. Medtem ko je bila rast čistih prihodkov od prodaje na trgih Evropske unije 24,9 odstotna, je bilo v državah izven Evropske unije v letu 2007 doseženih nekaj manj čistih prihodkov od prodaje kot v letu 2006.

V državi je bilo v letu 2007 28,5 % vseh prihodkov družb ustvarjenih s prodajo na tujem trgu. Družbe regije so k skupno ustvarjenim prihodkom od prodaje na tujem trgu v Sloveniji prispevale 13,4 %.

Prihodke iz prodaje na tujem trgu je v regiji v letu 2007 ustvarilo 554 družb, dobra četrtina vseh, ki jih obravnavamo v tej informaciji. Samo te družbe (izvoznice) so na tujem trgu ustvarile 66,8 % vseh svojih prihodkov in imele 78,6 % vseh zaposlenih in 84,5 % vseh sredstev regije. Deset družb, največjih izvoznic, je ustvarilo 83,1 %, največjih dvajset izvoznic pa kar 88,5 % vseh prihodkov, ustvarjenih na tujem trgu v regiji. Dobre tri četrtine prihodkov iz prodaje na tujem trgu (75,7 %) so ustvarile naslednje dejavnosti:

- Proizvodnja motornih vozil (40,5 %),
- Proizvodnja farmacevtskih preparatov (20,8 %),
- Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic in polprikolic (9,5 %),
- Proizvodnja električnih gospodinjskih strojev in naprav (4,9 %),

PREGLEDNICA 5: Skupni prihodki in prihodki, doseženi na tujem trgu, po velikosti družb in po občinah oz. območjih

Velikost družb, območje	Znesek v mio EUR, struktura in delež v %				
	PRIHODKI SKUPAJ		PRIHODKI, DOSEŽENI NA TUJEM TRGU		
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura	Delež v prihodkih skupaj
Mikro	569,7	11,4	79,5	2,7	14,0
Majhne	443,9	8,9	114,0	3,8	25,7
Srednje	513,6	10,3	197,3	6,6	38,4
Velike	3.482,4	69,5	2.584,3	86,9	74,2
Skupaj	5.009,6	100,0	2.975,1	100,0	59,4
Dolenjske Toplice	8,8	0,2	1,6	0,1	17,8
Mirna Peč	4,7	0,1	0,3	0,0	6,1
Mokronog -Trebelno	37,5	0,7	16,0	0,5	42,6
Novo mesto	3.332,3	66,5	2.268,1	76,2	68,1
Straža	64,1	1,3	20,5	0,7	31,9
Šentjernej	96,9	1,9	24,1	0,8	24,9
Šentrupert	34,9	0,7	8,3	0,3	23,8
Škocjan	21,7	0,4	1,9	0,1	9,0
Šmarješke Toplice	22,5	0,4	8,9	0,3	39,6
Trebnje	415,5	8,3	172,4	5,8	41,5
Žužemberk	23,8	0,5	13,9	0,5	58,6
Črnomelj	325,7	6,5	173,4	5,8	53,3
Metlika	148,5	3,0	65,9	2,2	44,4
Semič	57,1	1,1	33,6	1,1	58,8
Kočevje	242,8	4,8	99,0	3,3	40,8
Kostel	3,2	0,1	0,6	0,0	18,8
Loški Potok	12,5	0,2	3,1	0,1	25,1
Osilnica	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Ribnica	136,5	2,7	61,1	2,1	44,7
Sodražica	18,3	0,4	2,3	0,1	12,6
SKUPAJ REGIJA	5.009,6	100,0	2.975,1	100,0	59,4
DOLENJSKA	4.062,7	81,1	2.536,1	85,2	62,4
BELA KRAJINA	531,3	10,6	272,9	9,2	51,4
KOČEVSKO-RIBN. OBMOČJE	415,6	8,3	166,1	5,6	40,0

Pretežni del, 86,9 %, prihodkov na tujem trgu so ustvarile velike družbe v regiji, delež srednjih družb znaša 6,6 %, deleža malih in mikro družb pa znašata 3,8 % in 2,7 %. Velike družbe v regiji so skoraj tri četrtine vseh svojih prihodkov ustvarile na tujem trgu. Pri srednjih družbah je ta delež bistveno manjši (38,4 %), še manjši pri majhnih družbah (25,7 %) in najmanjši pri mikro družbah (14,0 %).

Če te podatke primerjamo s podatki za Slovenijo, ugotovimo, da so vse velikostne skupine, razen mikro družb, v regiji močnejše usmerjene v izvoz kot to velja za državo. V Sloveniji so velike družbe v letu 2007 dosegle 35,3 % svojih prihodkov na tujem trgu, srednje 29,3 %, majhne 19,0 % in mikro družbe 14,3 %.

Na ugodne podatke o ustvarjenih prihodkih na tujem trgu družb v regiji imajo največji vpliv družbe s sedežem v Mestni občini Novo mesto, saj so le-te ustvarile več kot tri četrt prihodkov na tujem trgu (76,2 %).

2.2.2. Odhodki

V letu 2007 so družbe v regiji obračunale za 4.670,4 milijonov evrov odhodkov ali za 21,9 % več kot v letu poprej. Rast odhodkov je presegla rast prihodkov za 0,4 odstotne točke. Odhodki, razporejeni tako kot prihodki v tri osnovne skupine, so prikazani v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 6: Struktura odhodkov

Vrsta odhodkov	Znesek v mio EUR, struktura v %				
	ZNESEK		INDEKS	Struktura	
	I-XII/2007	I-XII/2006	I.06=100	2007	2006
I. POSLOVNI ODHODKI	4.599,4	3.779,4	121,7	98,5	98,6
1. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	3.698,8	3.012,6	122,8	79,2	78,6
Nabavna vrednost prodanega blaga in mater.	535,1	409,8	130,6	11,5	10,7
Stroški materiala	2.401,0	2.002,5	119,9	51,4	52,3
Stroški storitev	762,7	600,3	127,1	16,3	15,7
2. STROŠKI DELA	626,6	561,1	111,7	13,4	14,6
Plače	461,9	411,2	112,3	9,9	10,7
Stroški pokojninskih in drugih zavarovanj	81,4	73,9	110,2	1,7	1,9
Drugi stroški dela	83,3	76,0	109,6	1,8	2,0
3. ODPISI VREDNOSTI	226,0	158,0	143,0	4,8	4,1
Amortizacija	208,5	142,9	146,5	4,5	3,7
Prevrednot. posl. odhodki pri osnov. sredstvih	5,2	3,9	133,0	0,1	0,1
Prevrednot. posl. odhodki pri obratnih sredstvih	12,3	11,8	104,5	0,3	0,3
4. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	48,0	47,6	100,8	1,0	1,2
II. FINANČNI ODHODKI	66,0	47,6	138,8	1,4	1,2
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0,8	0,5	158,0	0,0	0,0
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	37,8	27,1	139,6	0,8	0,7
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	27,4	19,9	137,3	0,6	0,5
III. DRUGI ODHODKI	5,0	4,5	110,6	0,1	0,1
ODHODKI SKUPAJ (I.+II.+III.)	4.670,4	3.831,4	121,9	100,0	100,0

Med odhodki so po obsegu največji **poslovni odhodki**, ugotovljeni so v znesku 4.599,4 milijonov evrov. Bili so za 21,7 % večji kot v letu 2006 in imeli 98,5 % delež v vseh odhodkih. Pomembne deleže med poslovnimi odhodki imajo:

- Stroški blaga, materiala in storitev v znesku 3.698,8 milijonov evrov, ki so obsegali 79,2 % vseh odhodkov in se v letu 2007 povečali za 22,8 %. Med njimi so največji stroški materiala, ki so se v primerjavi z letom 2006 povečali za 19,9 %. Stroški storitev ter nabavna vrednost prodanega blaga in materiala so imeli manjše deleže v odhodkih, vendar so se v letu 2007 povečali nadpovprečno, to je bolj kot vsi odhodki skupaj. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala se je povečala za 30,6 % , stroški storitev pa za 27,1 %.
- Stroški dela so izkazani v znesku 626,6 milijonov evrov oz. 13,4-odstotnim deležem vseh odhodkov. Stroški dela so se v letu 2007 povečali za 11,7 %. Vključujejo stroške plač, stroške za pokojninsko in drugo zavarovanje in druge stroške dela. Za plače so družbe v letu 2007 namenile 461,9 milijonov evrov, za 12,3 % več kot v letu 2006. Število zaposlenih se je v družbah, ki jih opazujemo, povečalo za 6,9 %. Gibanje plač prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 7: Povprečne plače po velikosti družb in po občinah

Velikost družbe, občina	STROŠKI PLAČ v mio EUR	Število zaposl. 2007	Povp. pl./zap. v EUR	INDEKS Povp.pl./zap. 07/06
Mikro	73,8	6.469	950	106,2
Majhne	53,9	4.276	1.051	105,7
Srednje	55,5	4.429	1.045	108,1
Velike	278,6	16.217	1.432	104,9
Skupaj	461,9	31.391	1.226	105,1
Dolenjske Toplice	1,5	130	934	117,4
Mirna Peč	1,1	96	995	107,4
Mokronog -Trebelno	4,1	358	959	111,0
Novo mesto	266,8	15.204	1.462	103,6
Straža	9,9	914	902	111,0
Šentjernej	13,7	1.051	1.087	110,6
Šentrupert	3,0	236	1.047	100,8
Škocjan	1,8	143	1.071	102,7
Šmarješke Toplice	3,1	248	1.042	108,5
Trebnje	35,6	2.419	1.226	107,2
Žužemberk	4,9	424	957	105,3
Črnomelj	29,6	2.515	981	104,8
Metlika	19,8	1.814	909	107,3
Semič	10,7	1.001	889	102,1
Kočevje	32,5	2.806	966	104,5
Kostel	0,5	37	1.037	131,0
Loški Potok	1,2	97	1.025	111,0
Osilnica	0,3	40	591	109,0
Ribnica	20,1	1.701	984	101,5
Sodražica	1,8	156	943	103,7

Povprečna mesečna bruto plača delavca je v regiji v letu 2007 znašala 1.226 evrov in se glede na leto 2006 povečala za 5,1 %. V povprečju so najvišje plače izplačevale družbe v Mestni občini Novo mesto (1.462 evrov mesečno na zaposlenega), najnižje pa družbe v občini Osilnica (591 evrov mesečno na zaposlenega). V Sloveniji je bila v letu 2007 povprečna bruto plača na delavca na mesec 1.191 evrov. Povprečna mesečna plača v regiji je presegala državno poprečje za 2,9 %. Večje povprečne plače od državnega povprečja so izplačevale velike regijske družbe oziroma družbe iz občine Novo mesto in občine Trebnje.

- Odpisi vrednosti v znesku 226 milijonov evrov. Večji del odpisov vrednosti predstavlja amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ki je namenjena zagotavljanju enostavne reprodukcije.

Finančni odhodki so imeli v znesku 66,0 milijonov evrov med odhodki 1,4-odstotni delež in so se v letu 2007 nadpovprečno povečali, kar za 38,8 %. Drugi odhodki so bili izkazani v znesku 5,0 milijonov evrov in predstavljajo zanemarljiv delež med odhodki.

2.2.3. Dodana vrednost, izguba na substanci in neto dodana vrednost

Dodana vrednost je razlika med vrednostjo proizvodnje (čisti prihodki iz prodaje, korigirani s spremembo zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, povečani za vrednost usredstvenih lastnih proizvodov in za druge poslovne prihodke ter zmanjšani za nabavno vrednost prodanega blaga) in vmesno porabo (stroški materiala in storitev ter drugi poslovni odhodki). V primeru, da vrednost proizvodnje ne zadošča za pokritje vmesne porabe, je izid izguba na substanci. Razlika med obema je neto dodana vrednost.

Med obravnavanimi družbami jih je 1.681 ustvarilo dodano vrednost v znesku 1.204,2 milijonov evrov, 230 družb pa izgubo na substanci v skupnem znesku 1,2 milijona evrov. Družbe regije so v letu 2007 ustvarile skupaj 1.203,0 milijonov evrov neto dodane vrednosti, kar je v primerjavi z letom poprej za 19,4 % več. Podrobnejše podatke o neto dodani vrednosti prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 8: Neto dodana vrednost po velikosti družb in občinah oz. območjih

NETO DODANA VREDNOST V LETU 2007					
Velikost družb, območje	ZNESEK v mio EUR	INDEKS - ZNESEK 2007/2006	STRUKTURA V %	NA DELAVCA v tisoč EUR	INDEKS - NA DELAVCA 2007/2006
Mikro	163,7	128,7	13,6	25,3	111,1
Majhne	110,8	116,6	9,2	25,9	110,1
Srednje	119,6	109,1	9,9	27,0	105,6
Velike	808,9	119,7	67,2	49,9	114,2
Skupaj	1.203,0	119,4	100,0	38,3	111,7
Dolenjske Toplice	3,1	126,2	0,3	23,7	118,5
Mirna Peč	2,1	135,1	0,2	22,4	119,2
Mokronog -Trebelno	8,5	132,2	0,7	23,6	122,2
Novo mesto	775,9	122,0	64,5	51,0	111,7
Straža	17,1	114,5	1,4	18,7	113,4
Šentjernej	28,4	111,8	2,4	27,0	102,4
Šentrupert	7,5	124,5	0,6	31,6	107,3
Škocjan	5,4	99,6	0,4	37,7	97,3
Šmarješke Toplice	7,9	121,3	0,7	32,0	108,5
Trebnje	86,4	117,3	7,2	35,7	107,0
Žužemberk	9,0	103,8	0,7	21,2	102,9
Črnomelj	72,7	116,9	6,0	28,9	110,7
Metlika	40,8	121,1	3,4	22,5	117,7
Semič	20,0	102,3	1,7	20,0	107,6
Kočevje	66,8	114,1	5,6	23,8	110,5
Kostel	0,4	137,6	0,0	10,5	99,6
Loški Potok	2,7	113,5	0,2	27,8	113,6
Osilnica	0,7	100,0	0,1	17,7	88,8
Ribnica	43,5	111,9	3,6	25,6	106,5
Sodražica	4,1	97,7	0,3	26,4	109,6
DOLENJSKA	951,3	120,9	79,1	44,8	111,1
BELA KRAJINA	133,5	115,7	11,1	25,0	112,7
KOČEVSKO- RIBNIŠ. OBMOČJE	118,2	112,6	9,8	24,4	108,7

V povprečju je bila ustvarjena neto dodana vrednost posameznih velikostnih razredov družb in posameznih območjih znotraj regije v letu 2007 večja kot letu 2006. Prav tako se je v primerjavi z letom 2006 povečala neto dodana vrednost tudi v večini občin regije. Največ neto dodane vrednosti so ustvarile družbe Mestne občine Novo mesto (64,5 %).

Povprečno je bilo na delavca v regiji ustvarjeno 38,3 tisoč evrov neto dodane vrednosti, kar je za 11,7 % več kot v letu 2006. Večjo neto dodano vrednost na delavca od povprečja regije so imele od velikostnih skupin velike družbe (49,9 tisoč evrov), med občinami Mestna občina Novo mesto (51,0 tisoč evrov), med posameznimi ožjimi območji regije pa Dolenjska (44,8 tisoč evrov).

2.2.4. Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid

Čisti dobiček⁵ je za leto 2007 izkazalo 1.458 družb oziroma 73,1 % vseh, ki so predložile podatke iz letnih poročil, v znesku 274,3 milijonov evrov. V primerjavi z letom 2006 je bil čisti dobiček družb večji za 12,3 %. Največ, 76,9 %, so ga izkazale velike družbe, sledijo mikro družbe z 11,3-odstotnim deležem, srednje družbe s 6,5-odstotnim deležem in male družbe s 5,3-odstotnim, kar je razvidno tudi iz naslednje preglednice.

PREGLEDNICA 9: Čisti dobiček po velikosti in po občinah oz. območjih
Znesek v tisoč EUR, struktura v %

Velikost družb, območje	ZNESEK ČISTEGA DOBIČKA		ŠTEVILO DRUŽB		struktura ČD leto 2007
	leto 2007	leto 2006	leto 2007	leto 2006	
Mikro	31.117	21.888	1.286	1.176	11,3
Majhne	14.480	12.991	98	98	5,3
Srednje	17.809	19.312	37	36	6,5
Velike	210.889	189.989	37	36	76,9
Skupaj	274.295	244.180	1.458	1.346	100,0
Dolenjske Toplice	437	319	22	20	0,2
Mirna Peč	307	111	12	11	0,1
Mokronog -Trebelno	889	451	14	11	0,3
Novo mesto	208.761	188.662	536	474	76,1
Straža	885	950	30	26	0,3
Šentjernej	4.863	5.174	60	57	1,8
Šentrupert	1.839	1.737	18	16	0,7
Škocjan	1.332	1.528	16	16	0,5
Šmarješke Toplice	1.642	1.632	8	10	0,6
Trebnje	15.778	14.095	125	119	5,8
Žužemberk	703	928	21	16	0,3
Črnomelj	12.088	8.568	178	159	4,4
Metlika	4.437	3.026	82	72	1,6
Semič	1.268	1.983	29	30	0,5
Kočevje	9.470	7.605	160	154	3,5
Kostel	113	63	5	5	0,0
Loški Potok	597	497	8	9	0,2
Osilnica	107	240	3	2	0,0
Ribnica	7.765	6.349	115	118	2,8
Sodražica	1.013	262	16	21	0,4
DOLENJSKA	237.437	215.587	862	776	86,6
BELA KRAJINA	17.793	13.577	289	261	6,5
KOČEVSKO- RIBNIŠKO OBMOČJE	19.065	15.016	307	309	7,0

Od 40 velikih družb jih je z dobičkom poslovalo 37. Medtem ko so srednje družbe čisti dobiček v primerjavi z letom 2006 zmanjšale za 7,8 %, so družbe ostalih velikostnih razredov čisti dobiček glede na leto 2006 povečale, in sicer mikro družbe za 42,1 %, majhne za 11,5 % in velike za 11,0 %.

⁵ Čisti dobiček je pozitiven rezultat, ki ostane, ko se s prihodki pokrije odhodke in davek iz dobička

Gledano po območjih regije so ustvarile največji del čistega dobička dolenjske družbe in sicer 86,6 %, na kočevsko-ribniške družbe odpade 7,0 %, na belokranjske družbe pa 6,5 % vsega čistega dobička regije. Po velikosti čistega dobička močno izstopa občina Novo mesto.

Podatki o izkazani čisti izgubi⁶ pa so naslednji:

PREGLEDNICA 10: Čista izguba po velikosti družb in po občinah oz. območjih

Velikost družb, območje	Znesek v tisoč EUR, struktura v %				
	ZNESEK ČISTE IZGUBE		ŠTEVILO DRUŽB		struktura ČI leto 2007
	leto 2007	leto 2006	leto 2007	leto 2006	
Mikro	5.760	4.366	440	378	51,9
Majhne	3.039	3.609	10	8	27,4
Srednje	544	2.044	3	4	4,9
Velike	1.764	2.569	3	3	15,9
Skupaj	11.107	12.588	456	393	100,0
Dolenjske Toplice	102	31	6	5	0,9
Mirna Peč	16	24	6	6	0,1
Mokronog -Trebelno	284	22	6	6	2,6
Novo mesto	1.862	4.801	150	130	16,8
Straža	1.433	2.143	9	9	12,9
Šentjernej	1.482	63	15	9	13,3
Šentrupert	180	767	4	3	1,6
Škocjan	2	0	1	0	0,0
Šmarješke Toplice	191	52	8	3	1,7
Trebnje	1.177	1.206	48	38	10,6
Žužemberk	45	119	10	12	0,4
Črnomelj	364	431	41	43	3,3
Metlika	381	1.105	24	21	3,4
Semič	246	20	11	6	2,2
Kočevje	1.557	1.110	60	63	14,0
Kostel	1.466	260	6	4	13,2
Loški Potok	21	17	3	2	0,2
Osilnica	0	0	0	0	0,0
Ribnica	210	338	37	29	1,9
Sodražica	88	79	11	4	0,8
DOLENJSKA	6.775	9.228	263	221	61,0
BELA KRAJINA	990	1.556	76	70	8,9
KOČEVSKO- RIBNIŠKO OBMOČJE	3.341	1.804	117	102	30,1

Izkazana čista izguba se je v letu 2007 znižala za 11,8 %. Izkazalo jo je 456 družb, 22,9 % vseh, v znesku 11,1 milijonov evrov. Največ izgube so izkazale mikro in majhne družbe, skupaj kar 79,3 % celotne izgube. Medtem ko so mikro družbe izgubo v primerjavi z letom 2006 povečale za 31,9 %, so družbe ostalih velikostnih razredov izgubo glede na leto 2006 zmanjšale, in sicer majhne družbe za 15,8 %, srednje za 73,4 % in velike za 31,3 %. Od 40 velikih družb so z izgubo poslovale 3 družbe.

⁶ Čista izguba je negativen rezultat, ko s prihodki ni možno pokriti odhodkov in davka iz dobička

Največ izgube so izkazale družbe v Mestni občini Novo mesto (16,8-odstotni delež), ki ji sledijo občina Kočevje (14,0-odstotni delež), občina Šentjernej (13,3-odstotni delež), občina Kostel (13,2-odstotni delež), občina Straža (12,9-odstotni delež) in občina Trebnje (10,6-odstotni delež).

Družbe so v letu 2007 ustvarile za 263,2 milijonov evrov **neto čistega dobička** (več čistega dobička kot čiste izgube). Neto čisti dobiček se je v letu 2007 povečal za 13,6 %.

Pozitivni neto rezultat je bil ugotovljen pri vseh velikostnih skupinah družb, pri čemer so neto čisti dobiček povečale velike, majhne in mikro družbe, srednje družbe pa so v letu 2007 izkazale približno toliko neto čistega dobička kot v letu 2006. K izkazanemu neto čistemu dobičku so največji del, 79,5 %, prispevale velike družbe.

PREGLEDNICA 11: Neto čisti rezultat po velikosti družb in po občinah oz. območjih

Velikost družb, območje	Znesek v tisoč EUR, struktura v %				
	NETO REZULTAT		STRUKTURA		INDEKS
	letu 2007	letu 2006	letu 2007	letu 2006	2007/2006
Mikro	25.357	17.522	9,6	7,6	144,7
Majhne	11.441	9.382	4,3	4,1	121,9
Srednje	17.265	17.268	6,6	7,5	100,0
Velike	209.125	187.420	79,5	80,9	111,6
Skupaj	263.188	231.592	100,0	100,0	113,6
Dolenjske Toplice	335	288	0,1	0,1	116,3
Mirna Peč	291	87	0,1	0,0	333,3
Mokronog -Trebelno	605	429	0,2	0,2	140,9
Novo mesto	206.899	183.861	78,6	79,4	112,5
Straža	-548	-1.193	-0,2	-0,5	45,9
Šentjernej	3.381	5.111	1,3	2,2	66,2
Šentrupert	1.659	970	0,6	0,4	171,0
Škocjan	1.330	1.528	0,5	0,7	87,1
Šmarješke Toplice	1.451	1.580	0,6	0,7	91,9
Trebnje	14.601	12.889	5,5	5,6	113,3
Žužemberk	658	809	0,2	0,3	81,3
Črnomelj	11.724	8.137	4,5	3,5	144,1
Metlika	4.056	1.921	1,5	0,8	211,1
Semič	1.022	1.963	0,4	0,8	52,1
Kočevje	7.913	6.494	3,0	2,8	121,8
Kostel	-1.353	-197	-0,5	-0,1	685,4
Loški Potok	576	480	0,2	0,2	120,1
Osilnica	107	240	0,0	0,1	44,5
Ribnica	7.555	6.011	2,9	2,6	125,7
Sodražica	925	183	0,4	0,1	504,4
DOLENJSKA	230.662	206.360	87,6	89,1	111,8
BELA KRAJINA	16.803	12.021	6,4	5,2	139,8
KOČEVSKO- RIBNIŠKO OBMOČJE	15.723	13.211	6,0	5,7	119,0

Največ neto čistega dobička za leto 2007 so izkazale družbe s sedežem na Dolenjskem, 230,7 milijonov evrov oziroma 87,6 %, belokranjske družbe 16,8 milijonov evrov oziroma 6,4 % in kočevsko-ribniške družbe 15,7 milijonov evrov oziroma 6,0 % neto čistega dobička. Najbolj so izboljšale rezultat poslovanja belokranjske družbe.

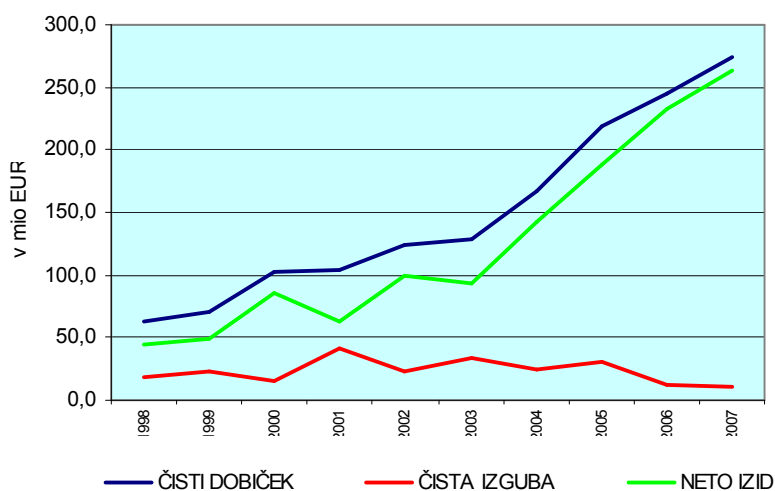
Med posameznimi občinami so največ, 78,6 %, neto čistega dobička izkazale družbe s sedežem v Mestni občini Novo mesto.

Družbe Jugovzhodne Slovenije od leta 1996 dalje poslujejo pozitivno, trend rasti neto čistega dobička je naraščajoč. V naslednji preglednici in grafu prikazujemo podatke o izkazanem čistem dobičku, čisti izgubi in neto izidu družb regije v zadnjih desetih letih, pri čemer smo izkazane podatke za leta 1995 do 2006 iz tolarjev preračunali v evre, upoštevajoč povprečne devizne tečaje evra v letih, za katere je izkazan poslovni izid.

PREGLEDNICA 12: Neto čisti rezultat družb po letih

v mio EUR			
LETO	ČISTI DOBIČEK	ČISTA IZGUBA	NETO ČISTI DOBIČEK
1998	62,0	17,6	44,4
1999	70,5	22,2	48,3
2000	102,0	15,8	86,2
2001	104,0	41,4	62,6
2002	123,5	23,6	99,8
2003	128,0	34,3	93,6
2004	166,9	24,3	142,6
2005	219,1	30,7	188,4
2006	244,8	12,6	232,2
2007	274,3	11,1	263,2

NETO IZID PO LETIH



2.3. FINANČNI POLOŽAJ DRUŽB

2.3.1. Sredstva

Ob koncu leta 2007 so družbe imele 4.167,8 milijonov evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, 18,8 % več kakor ob koncu leta 2006. Podrobnejšo razčlenitev posameznih vrst sredstev gospodarskih družb v regiji prikazuje naslednja preglednica.

PREGLEDNICA 13: Struktura sredstev

POSTAVKE SREDSTEV	Znesek v mio EUR		Indeks 31.12.06 =100	Delež v %	
	31.12.07	31.12.06		31.12.07	31.12.06
SREDSTVA (A do C)	4.167,8	3.508,6	118,8	100,0	100,0
A. DOLGOROČNA SREDSTVA (I do VI)	2.297,6	2.021,4	113,7	55,1	57,6
NEOPREDMETENA SREDSTVA IN					
I. DOLGOROČNE AČR	63,5	48,9	130,0	1,5	1,4
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	1.701,0	1.593,0	106,8	40,8	45,4
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	48,5	48,9	99,0	1,2	1,4
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	441,0	287,2	153,5	10,6	8,2
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	6,0	5,8	103,5	0,1	0,2
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVKE	37,7	37,5	100,5	0,9	1,1
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	1.843,2	1.473,7	125,1	44,2	42,0
SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA					
I. PRODAJO	4,4	4,8	93,2	0,1	0,1
II. ZALOGE	473,1	398,5	118,7	11,4	11,4
- proizvodi	379,9	327,6	116,0	9,1	9,3
- blago	93,2	70,9	131,5	2,2	2,0
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	364,0	184,9	196,9	8,7	5,3
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	929,0	811,8	114,4	22,3	23,1
- kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	601,5	523,6	114,9	14,4	14,9
V. DENARNA SREDSTVA	72,7	73,8	98,5	1,7	2,1
KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE					
C. RAZMEJITVE	26,9	13,5	199,1	0,6	0,4

Družbe so konec leta 2007 imele 55,1 % dolgoročnih sredstev, 44,2 % kratkoročnih sredstev ter zanemarljiv delež kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev. Struktura sredstev se v primerjavi z letom 2006 ni bistveno spremenila, dolgoročna sredstva so se zmanjšala, kratkoročna pa povečala.

Ob koncu leta 2007 so družbe izkazale 2.297,6 milijonov evrov dolgoročnih sredstev, kar je 13,7 % več kot pred letom dni. Pretežni del dolgoročnih sredstev so pomenila opredmetena osnovna sredstva, ki so ob koncu leta 2007 znašala 1.701,0 milijonov evrov, kar 6,8 % več kot ob koncu leta 2006.

Vrednost kratkoročnih sredstev je ob koncu leta 2007 znašala 1.843,2 milijonov evrov in se je v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2006 povečala za 25,1 %. Rast vrednosti kratkoročnih sredstev je bila precej večja od rasti vrednosti dolgoročnih sredstev.

Med kratkoročnimi sredstvi so kratkoročne poslovne terjatve pomenile dobro polovico, 929,0 milijonov evrov, v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2006 so bile večje za 14,4 %. Pretežni del kratkoročnih poslovnih terjatev, 64,7 %, so pomenile kratkoročne poslovne terjatve do kupcev.

Med kratkoročnimi sredstvi so ob koncu leta 2007 predstavljale pomemben delež tudi zaloge, izkazane v znesku 473,1 milijonov evrov ter kratkoročne finančne naložbe, izkazane v znesku 364,0 milijonov evrov.

2.3.2. Obveznosti do virov sredstev

PREGLEDNICA 14: Struktura obveznosti do virov sredstev

POSTAVKE OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v mio EUR		Indeks 31.12.06 =100	Delež v %	
	31.12.07	31.12.06		31.12.07	31.12.06
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (A do D)	4.167,8	3.508,6	118,8	100,0	100,0
A. KAPITAL	1.835,2	1.623,9	113,0	44,0	46,3
I. VPOKLICANI KAPITAL	340,3	320,3	106,2	8,2	9,1
II. KAPITALSKE REZERVE	353,3	358,2	98,6	8,5	10,2
III. REZERVE IZ DOBIČKA	471,4	387,0	121,8	11,3	11,0
IV. PRESEŽEK IZ PREVREDNOTENJA	62,0	45,1	137,4	1,5	1,3
V. PRENESENI ČISTI DOBIČEK	410,4	324,1	126,6	9,8	9,2
VI. PRENESENA ČISTA IZGUBA	16,8	16,7	101,0	0,4	0,5
VII. ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	222,3	212,7	104,5	5,3	6,1
VIII. ČISTA IZGUBA POSLOVNEGA LETA	7,6	7,0	109,3	0,2	0,2
REZERVACIJE IN DOLGOROČNE					
B. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	243,6	220,2	110,6	5,8	6,3
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	538,3	420,3	128,1	12,9	12,0
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	361,4	267,9	134,9	8,7	7,6
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	162,9	139,1	117,2	3,9	4,0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK	13,9	13,3	105,2	0,3	0,4
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	1.529,7	1.220,3	125,4	36,7	34,8
OBVEZNOSTI, VKLJUČENE V SKUPINE					
I. ZA ODTUJITEV	0,0	0,0	-	0,0	0,0
KRATKOROČNE FINANČNE					
II. OBVEZNOSTI	501,6	403,0	124,5	12,0	11,5
KRATKOROČNE POSLOVNE					
III. OBVEZNOSTI	1.028,1	817,4	125,8	24,7	23,3
D. KRATKOROČNE PAS.ČAS.RAZMEJ.	21,0	23,8	88,2	0,5	0,7

Ob koncu leta 2007 so družbe izkazale za 1.835,2 milijonov evrov kapitala, 13,0 % več kot ob koncu leta 2006. Delež kapitala v virih sredstev se je za 2 odstotni točki znižal v primerjavi z letom poprej in je konec leta 2007 znašal 44,0 %. Pretežni del

kapitala so družbe ustvarile s poslovanjem, saj predstavlja v strukturi kapitala vpoklicani kapital manj kot petino.

Kratkoročne obveznosti družb so konec leta 2007 znašale 1.529,7 milijonov evrov ali 36,7 % vseh obveznosti do virov sredstev. V letu 2007 so se povečale za četrtno. Dve tretjini kratkoročnih obveznosti predstavljajo kratkoročne poslovne obveznosti, pri preostali tretjini pa gre za kratkoročne finančne obveznosti.

Pomembno so se v letu 2007 povečale dolgoročne obveznosti, saj so bile konec leta 2007 v znesku 538,3 milijonov evrov za 28,1 % večje kot leto pred tem.

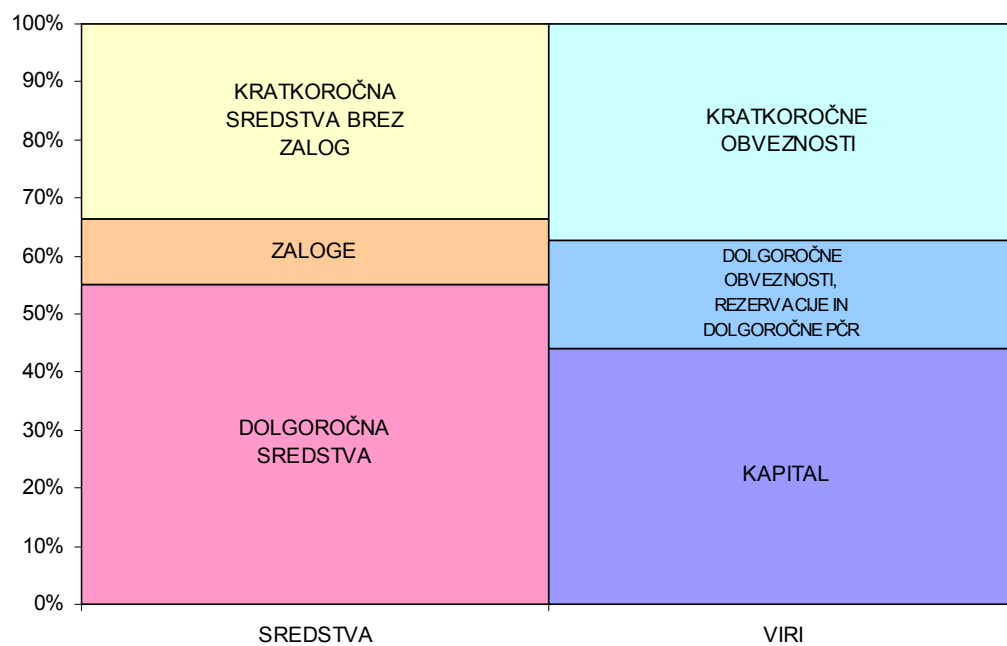
Družbe so v letu 2007 povečale rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve za 10,6 %.

2.3.3. Struktura financiranja

Delež lastnih virov v obveznostih do virov sredstev je bil na začetku leta večji od deleža tujih virov, na koncu leta pa so tuji viri presegli lastne. Opremetena osnovna sredstva so bila konec leta 2007 in konec leta 2006 v celoti financirana s kapitalom. Ob koncu leta 2007 so družbe s kapitalom pokrile 79,9 % dolgoročnih sredstev, ob koncu leta 2006 pa 80,3 %. S celotnimi dolgoročnimi viri sredstev, to je s kapitalom, dolgoročnimi rezervacijami in dolgoročnimi obveznostmi je bilo na koncu leta 2007 financiranih 94,4 % dolgoročnih sredstev in zalog, konec leta 2006 pa je bilo pokrivanje dolgoročnih sredstev in zalog z dolgoročnimi viri 93,6-odstotno.

Struktura sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu leta 2007 je razvidna iz naslednjega grafičnega prikaza:

STRUKTURA SREDSTEV IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV



3. POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ PODJETNIKOV

3.1. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV

3.1.1. Razvrstitev podjetnikov po velikosti

Po veljavnih predpisih bi morale AJPES predložiti podatke iz letnega poročila za leto 2007 3.921 podjetnikov, poročalo pa jih je 3.850 oziroma 98 %.

V naslednji preglednici smo jih razvrstili po velikosti glede na število pri njih zaposlenih delavcev. Pri tem je potrebno upoštevati, da podjetniki sami kot lastniki in nosilci dejavnosti niso vključeni v število zaposlenih. Večina podjetnikov bi po merilih, po katerih Zakon o gospodarskih družbah razvršča družbe, sodila med mikro podjetnike, 2 podjetnika pa, upoštevajoč povprečno število delavcev, čiste prihodke od prodaje in vrednost aktive, ustrezata merilu za srednje družbe.

PREGLEDNICA 15: Razvrstitev podjetnikov po velikosti

Velikostne skupine	Podjetniki		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva 31. 12. 2007	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
Mali podjetniki	3.848	99,9	4.443	96,9	411,8	97,5	334,5	97,0
- od 0 do 1 zaposleni	2.983	77,5	505	11,0	105,8	25,1	90,4	26,2
- od 2 do 9 zaposlenih	774	20,1	2.478	54,1	182,3	43,2	152,4	44,2
- od 10 do 49 zaposlenih	90	2,3	1.373	30,0	120,4	28,5	88,9	25,8
- od 50 do 90 zaposlenih	1	0,0	87	1,9	3,3	0,8	2,8	0,8
Srednji podjetniki	2	0,1	140	3,1	10,4	2,5	10,4	3,0
SKUPAJ	3.850	100,0	4.583	100,0	422,2	100,0	344,9	100,0

V letu 2007 je 2.983 oziroma več kot tri četrtine podjetnikov opravljalo registrirane dejavnosti samih ali z enim zaposlenim, 774 podjetnikov je zaposlovalo od 2 do 9 delavcev, 90 jih je zaposlovalo od 10 do 49 delavcev, več kot 50 delavcev pa so zaposlovali 3 podjetniki. Skupaj so podjetniki regije v letu 2007 zaposlovali 4.583 delavcev.

V letu 2007 so podjetniki regije skupaj ustvarili 422,2 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje in imeli ob koncu leta 344,9 milijonov evrov vrednosti sredstev. K skupnim čistim prihodkom od prodaje podjetnikov so največji del, skoraj 43,2 %, prispevali mali podjetniki, ki so zaposlovali od 2 do 9 delavcev, delež podjetnikov z 10 do 49 zaposlenimi znaša 28,5 %, podjetniki z nobenim ali 1 zaposlenim pa so ustvarili četrtno čistih prihodkov od prodaje vseh podjetnikov.

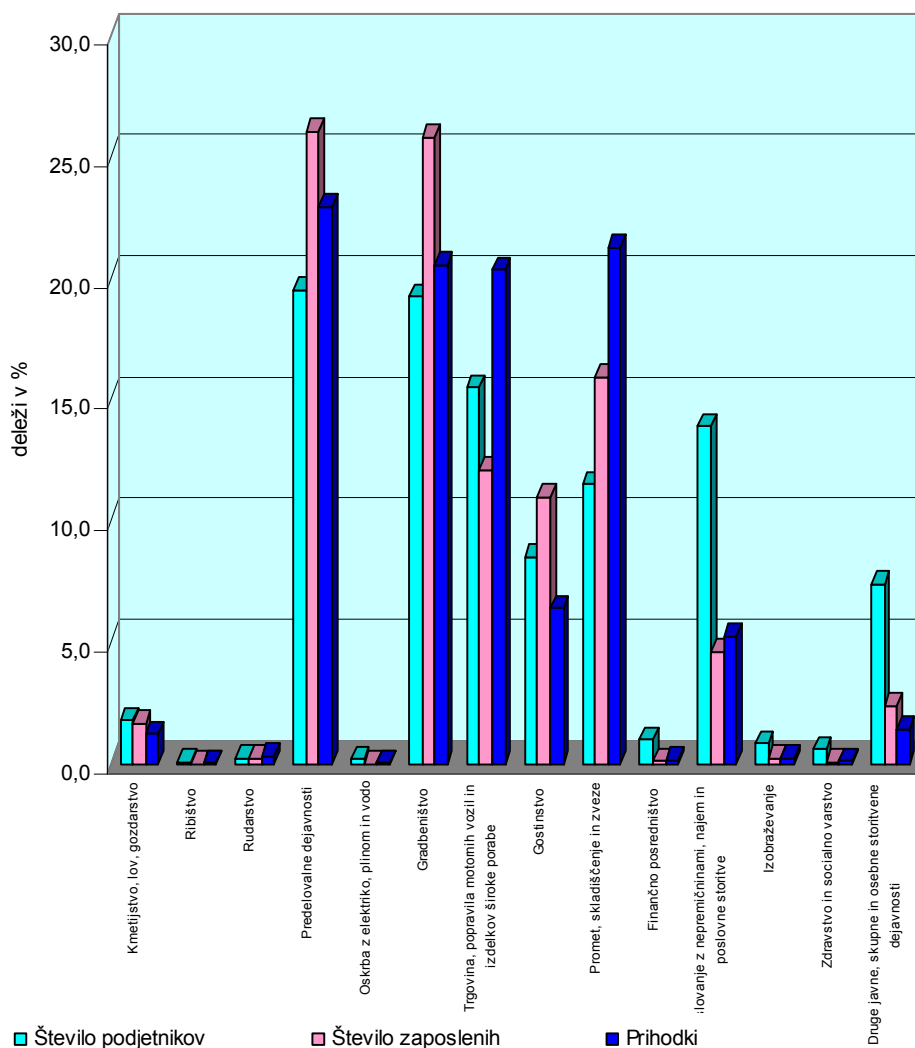
3.1.2. Razvrstitev podjetnikov po dejavnosti

Število zaposlenih, ustvarjene čiste prihodke od prodaje in vrednost sredstev podjetnikov regije po posameznih področjih dejavnosti prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 16: Razvrstitev podjetnikov po standardni klasifikaciji dejavnosti

	Področja dejavnosti	Podjetniki		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva na dan 31. 12. 2007	
		število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
A	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	68	1,8	75	1,6	5,1	1,2	3,4	1,0
B	Ribištvo	2	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C	Rudarstvo	8	0,2	10	0,2	1,2	0,3	2,1	0,6
D	Predelovalne dejavnosti	750	19,5	1.193	26,0	96,9	22,9	102,8	29,8
E	Oskrba z elektriko, plinom in vodo	7	0,2	0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1
F	Gradbeništvo	740	19,2	1.181	25,8	86,7	20,5	66,3	19,2
G	Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	596	15,5	555	12,1	85,9	20,3	47,4	13,7
H	Gostinstvo	327	8,5	502	11,0	26,9	6,4	21,8	6,3
I	Promet, skladiščenje in zveze	443	11,5	729	15,9	89,7	21,3	71,7	20,8
J	Finančno posredništvo	38	1,0	5	0,1	0,6	0,1	1,0	0,3
K	Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	534	13,9	210	4,6	22,1	5,2	23,1	6,7
M	Izobraževanje	31	0,8	10	0,2	0,9	0,2	0,5	0,1
N	Zdravstvo in socialno varstvo	22	0,6	4	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1
O	Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	284	7,4	109	2,4	5,9	1,4	4,2	1,2
	SKUPAJ	3.850	100,0	4.583	100,0	422,2	100,0	344,9	100,0

RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO DEJAVNOSTIH



V letu 2007 je bilo najpomembnejše področje tako po številu podjetnikov kot po številu zaposlenih in ustvarjenih prihodkih področje predelovalnih dejavnosti. 750 podjetnikov tega področja je zaposlovalo 1.193 ali 26,0 % vseh delavcev, ustvarili pa so 22,9 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

Po številu podjetnikov in številu zaposlenih sledi področje gradbeništva, kjer je 740 podjetnikov s 1.181 delavci ustvarilo 20,5 % vseh čistih prihodkov od prodaje.

Podobne čiste prihodke od prodaje kot so jih ustvarili podjetniki gradbene dejavnosti, so izkazali tudi podjetniki, katerih glavna dejavnost je trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe ter podjetniki, katerih glavna dejavnost je promet, skladiščenje in zveze.

3.1.3. Razvrstitev podjetnikov po občinah in območjih

Število podjetnikov, število zaposlenih, čiste prihodke od prodaje in vrednost sredstev podjetnikov regije po posameznih občinah in območjih, prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 17: Razvrstitev podjetnikov po občinah in območjih

Občina	Podjetniki		Zaposleni		Čisti prihodki od prodaje		Sredstva na dan 31. 12. 2007	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %	znesek v mio EUR	delež v %
Dolenjske Toplice	93	2,4	94	2,0	9,2	2,2	6,6	1,9
Mirna peč	44	1,1	49	1,1	4,4	1,0	3,4	1,0
Mokronog -Trebelno	81	2,1	132	2,9	15,0	3,6	10,4	3,0
Novo mesto	1.009	26,2	1.289	28,1	104,2	24,7	84,1	24,4
Straža	116	3,0	119	2,6	12,2	2,9	11,6	3,4
Šentjernej	183	4,8	164	3,6	14,8	3,5	14,0	4,1
Šentrupert	75	1,9	147	3,2	11,3	2,7	13,2	3,8
Škocjan	82	2,1	132	2,9	10,1	2,4	10,9	3,2
Šmarješke Toplice	80	2,1	106	2,3	9,8	2,3	7,0	2,0
Trebnje	458	11,9	743	16,2	93,4	22,1	73,1	21,2
Žužemberk	103	2,7	76	1,7	8,7	2,1	6,6	1,9
Črnomelj	392	10,2	335	7,3	33,6	7,9	25,8	7,5
Metlika	254	6,6	264	5,8	19,1	4,5	18,7	5,4
Semič	79	2,1	56	1,2	6,1	1,4	4,2	1,2
Kočevje	357	9,3	403	8,8	31,1	7,4	22,1	6,4
Kostel	13	0,3	10	0,2	0,7	0,2	0,4	0,1
Loški Potok	46	1,2	54	1,2	4,2	1,0	3,0	0,9
Osilnica	7	0,2	5	0,1	0,5	0,1	0,3	0,1
Ribnica	305	7,9	334	7,3	27,7	6,6	23,1	6,7
Sodražica	73	1,9	72	1,6	6,2	1,5	6,3	1,8
SKUPAJ JV SLOVENIJA	3.850	100,0	4.583	100,0	422,2	100,0	344,9	100,0
DOLENJSKA	2.324	60,4	3.051	66,6	293,1	69,4	240,9	69,8
BELA KRAJINA	725	18,8	655	14,3	58,8	13,9	48,7	14,1
KOČEVSKO - RIBNIŠKO OBMOČJE	801	20,8	877	19,1	70,4	16,7	55,3	16,0

K ustvarjenim čistim prihodkom od prodaje podjetnikov regije so največji del, 69,4 %, prispevali podjetniki z območja Dolenjske, ki jih je bilo 2.324 in so imeli 3.051 zaposlenih delavcev oziroma 66,6 % vseh zaposlenih pri podjetnikih.

Na kočevsko-ribniškem območju je podjetništvo nekoliko razvitejše kot v Beli krajini. 801 podjetnikov s kočevsko-ribniškega območja je z 877 zaposlenimi ustvarilo 16,7 % vseh čistih prihodkov od prodaje pri podjetnikih, medtem ko je 725 belokranjskih podjetnikov s 655 zaposlenimi ustvarilo 13,9 % čistih prihodkov od prodaje vseh podjetnikov.

Med občinami je v regiji tudi pri podjetnikih najmočneje zastopana Mestna občina Novo mesto. Podjetniki te občine so v letu 2007 ustvarili četrtno čistih prihodkov od prodaje vseh podjetnikov regije in zaposlovali 28,1 % vseh zaposlenih pri podjetnikih regije. Na drugem mestu je bila občina Trebnje z 22,1 % čistih prihodkov od prodaje in 16,2 % zaposlenih delavcev. Gospodarsko pomembnejše za regijo po deležu čistih prihodkov od prodaje, številu podjetnikov, zaposlenih in vrednosti sredstev (več kot 5,0-odstotni delež) so bile tudi občine Črnomelj, Kočevje in Ribnica.

3.2. PRIHODKI, ODHODKI, DODANA VREDNOST IN POSLOVNI IZID PODJETNIKOV

3.2.1. Prihodki

Obseg in strukturo posameznih vrst prihodkov podjetnikov regije prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 18: Struktura prihodkov podjetnikov

Vrsta prihodkov	Znesek v mio EUR, struktura v %				
	ZNESEK		INDEKS	Struktura	
	I-XII/2007	I-XII/2006	I.06=100	2007	2006
I. POSLOVNI PRIHODKI	425,1	373,2	113,9	99,3	99,4
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	384,5	342,5	112,2	89,9	91,3
Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	22,3	19,3	115,4	5,2	5,1
Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	15,4	8,6	179,7	3,6	2,3
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0,2	0,1	184,4	0,0	0,0
Drugi poslovni prihodki	2,5	2,6	98,9	0,6	0,7
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0,2	0,1	182,9	0,0	0,0
II. FINANČNI PRIHODKI	0,6	0,4	145,3	0,1	0,1
III. DRUGI PRIHODKI	2,2	1,7	132,9	0,5	0,4
PRIHODKI SKUPAJ (I.+II.+III.)	427,9	375,3	114,0	100,0	100,0

Podjetniki so v letu 2007 ustvarili skupaj 427,9 milijonov evrov prihodkov, kar je za 14,0 % več kot v letu 2006. V pretežni meri gre za poslovne prihodke, dosežene s prodajo na domačem trgu.

3.2.2. Odhodki

Obseg in strukturo posameznih vrst odhodkov podjetnikov regije prikazujemo v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 19: Struktura odhodkov podjetnikov

Vrsta odhodkov	Znesek v mio EUR, struktura v %				
	ZNESEK		INDEKS	Struktura	
	I-XII/2007	I-XII/2006	I.06=100	2007	2006
I. POSLOVNI ODHODKI	391,0	343,9	113,7	98,7	98,8
1. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	272,9	240,6	113,4	68,9	69,1
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	75,7	71,2	106,3	19,1	20,4
Stroški materiala	119,3	104,3	114,3	30,1	30,0
Stroški storitev	77,9	65,0	119,8	19,7	18,7
2. STROŠKI DELA	57,5	50,1	114,8	14,5	14,4
Plače	39,8	34,7	114,7	10,0	10,0
Stroški pokojninskih in drugih zavarovanj	7,2	6,3	113,8	1,8	1,8
Drugi stroški dela	10,5	9,1	116,0	2,7	2,6
3. ODPISI VREDNOSTI	34,0	30,1	113,1	8,6	8,6
4. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	26,5	23,2	114,5	6,7	6,7
II. FINANČNI ODHODKI	4,5	3,5	128,2	1,1	1,0
III. DRUGI ODHODKI	0,8	0,8	102,0	0,2	0,2
ODHODKI SKUPAJ (I.+II.+III.)	396,3	348,3	113,8	100,0	100,0

Podjetniki so v letu 2007 ugotovili skupaj 396,3 milijonov evrov odhodkov, kar je za 13,8 % več kot v letu 2006. Odhodki podjetnikov so v letu 2007 rasli nekoliko počasneje od njihovih prihodkov.

Večji del odhodkov, 68,9 % oziroma 272,9 milijonov evrov, so pomenili stroški blaga, materiala in storitev. Stroški dela zaposlenecv, ki so znašali 57,5 milijonov evrov pomenili 14,5 % poslovnih odhodkov, odpisi vrednosti v znesku 34,0 milijonov evrov, pa so pomenili 8,6 % poslovnih odhodkov.

3.2.3. Dodana vrednost

Dodana vrednost je v letu 2007 ustvarilo večino podjetnikov (83.489) v znesku 126,2 milijonov evrov, izgubo na substanci pa je izkazalo 319 podjetnikov v znesku 552 tisoč evrov. Skupno so podjetniki ustvarili za 125,6 milijonov evrov neto dodane vrednosti (dodana vrednost je bila za ta znesek večja od izgube na substanci).

Največ neto dodane vrednosti so ustvarili podjetniki v predelovalnih dejavnostih, 26,4 %, v gradbeništvu, 22,6 %, in v prometu, skladiščenju in zvezah, 20,3 %.

3.2.4. Poslovni izid

Podjetnikov dohodek (pozitivna razlika med prihodki in odhodki, ki vključuje tudi podjetnikov zaslužek) je ugotovilo 3.293 podjetnikov oziroma 85,5 % vseh v skupnem

znesku 34,0 milijonov evrov. Negativni poslovni izid (negativno razliko med prihodki in odhodki) pa je izkazalo 518 podjetnikov v znesku 2,4 milijona evrov.

Podjetniki regije so kot celota v letu 2007 poslovali pozitivno, z neto podjetnikovim dohodkom, ki je kot pozitivna razlika med podjetnikovim dohodkom in negativnim poslovnim izidom znašal 31,6 milijonov evrov in je bil v primerjavi z letom poprej večji za 17 %. V vseh občinah regije so podjetniki poslovali s pozitivnim poslovnim izidom, podrobnejši podatki pa so prikazani v naslednji preglednici.

PREGLEDNICA 20: Poslovni izid podjetnikov v letu 2007 po občinah in po območjih regije

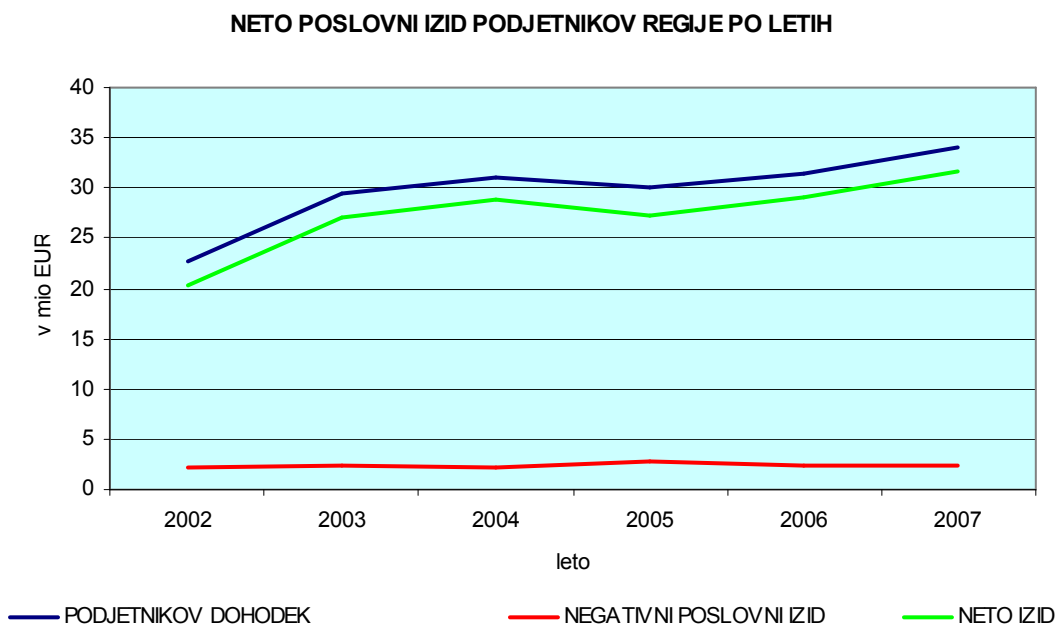
OBČINE	PODJETNIKOV DOHODEK				NEGATIVNI POSLOVNI IZID				NETO PODJET. DOH. v tisoč EUR
	število podjetnikov	znesek v tisoč EUR	delež v %	indeks 07/06	število podjetnikov	znesek v tisoč EUR	delež v %	indeks 07/06	
Dolenjske Toplice	79	627	1,8	97,4	14	84	3,5	112,8	543
Mirna peč	39	427	1,3	111,0	4	25	1,1	98,5	403
Mokronog - Trebelno	66	583	1,7	107,6	13	34	1,4	120,7	550
Novo mesto	847	8.157	24,0	113,9	154	549	23,2	77,8	7.608
Straža	94	1.061	3,1	110,2	21	121	5,1	115,0	940
Šentjernej	153	1.551	4,6	108,5	27	134	5,7	194,7	1.417
Šentrupert	68	944	2,8	88,5	7	24	1,0	62,0	920
Škocjan	68	585	1,7	79,0	12	189	8,0	151,6	396
Šmarješke Toplice	65	623	1,8	92,9	12	101	4,3	233,1	522
Trebnje	407	6.736	19,8	128,2	45	124	5,2	60,2	6.611
Žužemberk	91	785	2,3	146,6	12	53	2,2	99,0	733
Črnomelj	336	3.226	9,5	123,2	52	212	8,9	168,6	3.014
Metlika	227	1.854	5,5	112,4	22	132	5,6	129,6	1.721
Semič	72	547	1,6	118,6	6	34	1,4	101,5	513
Kočevje	290	2.769	8,2	133,4	66	344	14,5	168,8	2.425
Kostel	11	91	0,3	152,2	2	4	0,2	108,9	87
Loški Potok	41	329	1,0	93,4	5	8	0,3	226,5	321
Osilnica	6	48	0,1	132,6	1	9	0,4	-	39
Ribnica	264	2.512	7,4	122,7	39	174	7,4	156,7	2.338
Sodražica	69	521	1,5	125,7	4	13	0,5	39,3	508
SKUPAJ JV									
SLOVENIJA	3.293	33.977	100,0	116,7	518	2.368	100,0	112,9	31.610
DOLENJSKA	1.977	22.080	65,0	113,9	321	1.437	60,7	97,5	20.643
BELA KRAJINA	635	5.626	16,6	119,0	80	378	16,0	144,8	5.248
KOČEVSKO - RIBNIŠKO OBMOČJE	681	6.271	18,5	125,7	117	553	23,3	152,2	5.718

K ugotovljenemu neto podjetnikovemu dohodku v regiji so največ prispevali dolenjski podjetniki s 65-odstotnim deležem, prispevek belokranjskih podjetnikov je znašal 17 % in kočevsko-ribniških podjetnikov 18 %.

V naslednji preglednici in grafu prikazujemo podatke o izkazanem izidu podjetnikov Jugovzhodne Slovenije v zadnjih šestih letih, pri čemer smo izkazane podatke za leta 2002 do 2006, ko je v Sloveniji veljala še denarna enota tolar, iz tolarjev preračunali v evre, upoštevajoč povprečne devizne tečaje evra v letih, za katere je izkazan poslovni izid.

PREGLEDNICA 21: Poslovni izid podjetnikov regije za leta 2002-2007

LETO	PODJETNIKOV DOHODEK v mio EUR	NEGATIVNI POSLOVNI IZID v mio EUR	NETO IZID v mio EUR
2002	22,6	2,2	+ 20,4
2003	29,4	2,3	+ 27,0
2004	31,0	2,2	+ 28,8
2005	30,0	2,7	+ 27,2
2006	31,5	2,4	+ 29,1
2007	34,0	2,4	+ 31,6



3.3. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PODJETNIKOV

Ob koncu leta 2007 so imeli podjetniki regije 344,9 milijonov evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, kar je za 9,9 % več kakor ob koncu leta 2006. Obseg in struktura posameznih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetnikov regije sta razvidna iz preglednice 22.

PREGLEDNICA 22: Struktura sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetnikov

Sredstva, viri sredstev	Znesek v mio EUR, struktura v %				
	ZNESEK		Indeks 2007/2006	STRUKTURA	
	2007	2006		2007	2006
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	204,7	195,6	104,6	59,3	62,3
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	2,1	2,4	89,1	0,6	0,8
II. Opredmetena osnovna sredstva	187,0	179,6	104,1	54,2	57,3
III. Naložbene nepremičnine	12,1	12,5	96,8	3,5	4,0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3,3	1,0	325,7	1,0	0,3
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0,1	0,1	118,3	0,0	0,0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	127,3	107,8	118,2	36,9	34,3
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	1,3	0,2	760,8	0,4	0,1
II. Zaloge	21,8	19,4	112,5	6,3	6,2
III. Kratkoročne finančne naložbe	2,2	1,5	148,0	0,6	0,5
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	85,6	73,6	116,2	24,8	23,5
V. Denarna sredstva	16,5	13,2	125,3	4,8	4,2
C. RAZMEJITVE	1,4	1,4	103,4	0,4	0,4
Č. TERJATVE DO PODJETNIKA	11,5	9,0	127,4	3,3	2,9
SKUPAJ SREDSTVA (A+B+C+Č)	344,9	313,8	109,9	100,0	100,0
A. PODJETNIKOV KAPITAL REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE	181,8	174,3	104,3	52,7	55,6
B. ČASOVNE RAZMEJITVE	0,8	0,6	124,9	0,2	0,2
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	60,1	51,1	117,5	17,4	16,3
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE	101,9	87,5	116,5	29,6	27,9
D. RAZMEJITVE	0,3	0,2	138,8	0,1	0,1
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (A+B+C+Č+D)	344,9	313,8	109,9	100,0	100,0

Ob koncu leta 2007 so imeli podjetniki 204,7 milijonov evrov oziroma 59,3 % dolgoročnih sredstev in 127,3 milijonov evrov oziroma 36,9 % kratkoročnih sredstev. Večino, 91,4 %, dolgoročnih sredstev predstavljajo opredmetena osnovna, med kratkoročnimi sredstvi pa je največ kratkoročnih poslovnih terjatev (67,2 %), in zalog (17,1 %).

V virih sredstev so imeli podjetniki konec leta 2007 največ lastnih virov, podjetnikovega kapitala, v znesku 181,8 milijonov evrov oziroma 52,7 %. Kratkoročne obveznosti so znašale 101,9 milijonov evrov ali 29,6 % virov sredstev, dolgoročne obveznosti pa 60,1 milijonov evrov ali 17,4 % virov sredstev. V primerjavi s koncem leta 2006 so se obveznosti povečale mnogo bolj kot podjetnikov kapital.

4. POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ ZADRUG

Podatke iz letnih poročil za leto 2007 je AJPES predložilo tudi 19 zadrug s sedežem v Jugovzhodni Sloveniji.

Zadruge so za leto 2007 izkazale za 144,2 milijonov evrov prihodkov (6,2 % več kot v letu 2006) in 144,9 milijonov evrov odhodkov (6,6 % več kot v letu 2006). Pri 7 zadrugah ni izkazanih nobenih prihodkov, skoraj vse prihodke je ustvarilo le 5 zadrug.

Zadruge so poslovanje v letu 2007 zaključile z neto čisto izgubo v znesku 816 tisoč evrov, kar je slabše kot v letu 2006, ko so izkazale za 192 tisoč evrov neto čiste izgube. V letu 2007 so v povprečju zaposlovale 634 zaposlencev, v letu 2006 pa 697.

5. PRIKAZ POMEMBNEJŠIH PODATKOV IN KAZALNIKOV

PREGLEDNICA 23: Pomembnejši podatki in kazalniki za regijo in državo

PODATEK, KAZALNIK	REGIJA	SLOVENIJA	REGIJA/ SLOVENIJA v %
DRUŽBE			
Število družb	1.994	48.781	4,1
Prihodki, v mio EUR	5.009,6	77.959,6	6,4
Prihodki 2007/2006	1,22	1,19	
Odhodki, v mio EUR	4.670,4	73.574,4	6,3
Odhodki 2007/2006	1,22	1,18	
Neto dodana vrednost, v mio EUR	1.203,0	16.751,2	7,2
Neto čisti dobiček, v mio EUR	263,2	3.438,3	7,7
Neto čisti dobiček 2007/2006	1,14	1,39	
Povprečno število zaposlenih	31.391	499.465	6,3
Sredstva (premoženje), v mio EUR	4.167,8	95.623,5	4,4
Kapital, v mio EUR	1.835,2	35.418,4	5,2
Čisti prih. od prodaje na tujem trgu (v mio EUR)	2.975,0	22.244,6	13,4
Čisti prih. od prodaje na tujem trgu/prihodki, v %	59,4	28,5	
<i>1. Kazalniki uspešnosti poslovanja</i>			
Prihodki/odhodki	1,07	1,06	
Prihodki na zaposlenega, v tisoč EUR	159,6	156,1	102,2
Neto dodana vrednost na zaposlenega, v tisoč EUR	38,3	33,5	114,3
Neto čisti dobiček na zaposlenega, v tisoč EUR	8,38	6,88	121,8
Neto čisti dobiček/poprečni kapital, v %	15,2	10,3	
Poprečna plača na delavca na mesec, v EUR	1.226	1.191	102,9
<i>2. Kazalniki finančnega položaja</i>			
Delež kapitala v obveznostih do virov, v %	44,0	37,0	
Kapital/opredmetena osnovna sredstva	1,08	1,07	
Dolgoročni viri/dolgoročna sredstva in zaloge	0,94	0,94	
SAMOSTOJNI PODJETNIKI			
Število podjetnikov	3.850	62.930	6,1
Prihodki, v mio EUR	427,9	5.610,0	7,6
Odhodki, v mio EUR	396,3	5.159,2	7,7
Neto podjetnikov dohodek, v mio EUR	31,6	450,8	7,0
Povprečno število zaposlenih	4.583	61.548	7,4
Prihodki/odhodki	1,08	1,09	
Prihodki na zaposlenega, v tisoč EUR	93,4	91,1	102,4
Neto podjetnikov dohodek/prihodki, v %	7,4	8,0	

Družbe Jugovzhodne Slovenije so v letu 2007 ustvarile dobrih 6 % prihodkov in odhodkov slovenskih družb, njihov delež neto dodane vrednosti in neto čistega

dobička pa je presegel 7 %. Družbe v regiji dosegajo bistveno večji del svojih prihodkov na tujih trgih kot družbe v državi. Prihodke in odhodke so družbe v regiji povečale bolj kot družbe v Sloveniji, imele pa so nižjo rast neto čistega dobička. Kljub slednjemu so družbe v regiji kot celota poslovale uspešneje od povprečja družb v državi, saj:

- je bila celotna gospodarnost družb (merjena kot razmerje med prihodki in odhodki) v regiji višja kot v Sloveniji;
- je bila produktivnost družb, merjena z prihodki na zaposlenega, z neto dodano vrednostjo na zaposlenega in z neto čistim dobičkom na zaposlenega, v regiji višja kot v državi;
- je bila dobičkonosnost kapitala družb, merjena z ustvarjenim neto čistim dobičkom na povprečni kapital, v regiji za 4,9 odstotnih točk boljša kot v Sloveniji.

Zadolženost družb (delež dolgov v obveznostih do virov sredstev) v Jugovzhodni Sloveniji je manjša kot zadolženost družb v državi, saj so družbe v regiji s kapitalom financirale 44 % premoženja, družbe v državi pa 37 %.

Kazalniki, ki prikazujejo pokrivanje opredmetenih osnovnih sredstev s kapitalom in pokrivanje dolgoročnih sredstev in zalog z dolgoročnimi viri so za regijo podobni kot za državo.

Med dvanajstimi slovenskimi statističnimi regijami se Jugovzhodna Slovenija uvršča:

- po številu družb na 7. mesto,
- po številu zaposlenih, znesku ustvarjenih prihodkov in neto dodane vrednosti v družbah na 5. mesto,
- po znesku ustvarjenega neto čistega dobička v družbah na 4. mesto,
- po znesku ustvarjenih čistih prihodkih od prodaje na tujem trgu na 2. mesto,
- po deležu prihodkov, ustvarjenem na tujem trgu na 1. mesto.

Samostojni podjetniki Jugovzhodne Slovenije, ki v primerjavi z družbami dosegajo manj kot desetino prihodkov, so v letu 2007 izkazali okrog 7 % prihodkov, odhodkov ter podjetnikovega dohodka v primerjavi z vsemi podjetniki v Sloveniji. Podjetniki v regiji po uspešnosti poslovanja nekoliko zaostajajo za državnim povprečjem (kazalnika gospodarnosti in dobičkovnosti prihodkov sta za regijo nižja kot za državo, medtem ko je kazalnik produktivnosti za regijo nekoliko boljši kot za državo).

6. SKLEP

Na podlagi podatkov iz letnih poročil za leto 2007 1.994 **družb Jugovzhodne Slovenije**, ki so predložile podatke izpostavi AJ PES Novo mesto, ugotavljamo naslednje:

Družbe Jugovzhodne Slovenije so v letu 2007 ustvarile za 5 milijard evrov prihodkov in 4,7 milijarde evrov odhodkov. Največ prihodkov so ustvarile družbe predelovalnih dejavnosti.

S prodajo na domačem trgu so družbe dosegle 37 % vseh prihodkov, s prodajo na tujem trgu pa skoraj 60 % vseh svojih prihodkov. Prihodki od prodaje na trgih Evropske unije so se v primerjavi z letom poprej povečali za četrtno, medtem ko se prihodki na tujih trgih izven Evropske unije nekoliko znižali.

V primerjavi z letom 2006 so bili skupni prihodki in odhodki višji za 22 %. Pozitiven rezultat, čisti dobiček, je izkazalo 1.458 družb, negativnega pa 456 družb. Skupni neto čisti dobiček je znašal 263 milijonov evrov, kar je za 14 % več kot je znašal neto čisti dobiček družb za leto 2006. Najbolj so izboljšale uspešnost poslovanja mikro in majhne družbe.

V letu 2007 se je tudi število zaposlenih v družbah povečalo, v družbah je bilo v povprečju zaposlenih preko 31 tisoč delavcev, katerih povprečna mesečna plača je znašala 1.226 evrov in je bila za 5 % večja kot leto poprej.

Med dvanajstimi slovenskimi statističnimi regijami se Jugovzhodna Slovenija uvršča: po številu družb na 7. mesto, po številu zaposlenih, znesku ustvarjenih prihodkov in neto dodane vrednosti v družbah na 5. mesto, po znesku ustvarjenega neto čistega dobička družb na 3. mesto, po znesku ustvarjenih prihodkov od prodaje na tujem trgu na 2. mesto, po deležu prihodkov, ustvarjenem na tujem trgu pa na 1. mesto.

Izpostavi AJ PES Novo mesto je predložilo podatke iz letnih poročil za leto 2007 tudi 3.850 **samostojnih podjetnikov Jugovzhodne Slovenije**. Samostojni podjetniki Jugovzhodne Slovenije so v letu 2007 ustvarili 428 milijonov evrov prihodkov, 396 milijonov evrov odhodkov in 32 milijonov evrov neto dohodka. Večina podjetnikov je bilo majhnih, več kot polovica jih ni imela zaposlenih delavcev. Podjetniki so skupaj v povprečju zaposlovali 4.583 delavcev. Največ podjetnikov je opravljalo predelovalno dejavnost in gradbeništvo.

19 **zadrug**, ki je predložilo letna poročila AJ PES, je leto 2007 zaključilo z izkazano izgubo v znesku 816 tisoč evrov. Izguba se je v primerjavi z letom 2006 početrila. Zadruge so zaposlovale v povprečju 634 delavcev.

KAZALO:

1.	UVOD	1
2.	POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ DRUŽB.....	3
2.1.	RAZVRSTITEV DRUŽB	3
2.1.1.	Razvrstitev družb po velikosti	3
2.1.2.	Razvrstitev družb po dejavnostih	4
2.1.3.	Razvrstitev družb po občinah in območjih	6
2.2.	POSLOVNI IZID DRUŽB.....	8
2.2.1.	Prihodki	8
2.2.2.	Odhodki.....	10
2.2.3.	Dodana vrednost, izguba na substanci in neto dodana vrednost.....	12
2.2.4.	Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid.....	14
2.3.	FINANČNI POLOŽAJ DRUŽB.....	18
2.3.1.	Sredstva	18
2.3.2.	Obveznosti do virov sredstev.....	19
2.3.3.	Struktura financiranja.....	20
3.	POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ PODJETNIKOV	22
3.1.	RAZVRSTITEV PODJETNIKOV.....	22
3.1.1.	Razvrstitev podjetnikov po velikosti	22
3.1.2.	Razvrstitev podjetnikov po dejavnosti	23
3.1.3.	Razvrstitev podjetnikov po občinah in območjih.....	25
3.2.	PRIHODKI, ODHODKI, DODANA VREDNOST IN POSLOVNI IZID PODJETNIKOV.....	26
3.2.1.	Prihodki	26
3.2.2.	Odhodki.....	26
3.2.3.	Dodana vrednost	27
3.2.4.	Poslovni izid	27
3.3.	SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PODJETNIKOV.....	30
4.	POSLOVNI IZID IN FINANČNI POLOŽAJ ZADRUG.....	31
5.	PRIKAZ POMEMBNEJŠIH PODATKOV IN KAZALNIKOV	32
6.	SKLEP.....	34